

Spis treści:

1. Liczby rzeczywiste. Zadania na dowodzenie
2. Planimetria – zadania na dowodzenie
3. Ciągi
4. Kombinatoryka i rachunek prawdopodobieństwa
5. Trygonometria
6. Geometria analityczna
7. Funkcja kwadratowa
8. Planimetria
9. Stereometria
10. Optymalizacja

1. Liczby rzeczywiste. Zadania na dowodzenie

1. (V.2010) Wykaż, że jeśli $a > 0$, to $\frac{a^2+1}{a+1} \geq \frac{a+1}{2}$.
2. (VIII.2010) Wykaż, że jeśli $a > 0$ i $b > 0$ oraz $\sqrt{a^2 + b} = \sqrt{a + b^2}$, to $a = b$ lub $a + b = 1$.
3. (V.2011) Uzasadnij, że jeśli $a + b = 1$ i $a^2 + b^2 = 7$, to $a^4 + b^4 = 31$.
4. (VI.2011) Uzasadnij, że dla każdej dodatniej liczby całkowitej n liczba $3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n$ jest wielokrotnością liczby 10.
5. (V.2012) Uzasadnij, że jeśli liczby rzeczywiste a, b, c spełniają nierówności $0 < a < b < c$, to $\frac{a+b+c}{3} > \frac{a+b}{2}$.
6. (VIII.2012) Uzasadnij, że jeśli $c < 0$, to trójmian kwadratowy $y = x^2 + bx + c$ ma dwa różne miejsca zerowe.
7. (V.2013) Wykaż, że liczba $6^{100} - 2 \cdot 6^{99} + 10 \cdot 6^{98}$ jest podzielna przez 17.
8. (VIII.2013) Wykaż, że jeśli a jest liczbą rzeczywistą i $a + \frac{1}{a} = 3$, to $a^2 + \frac{1}{a^2} = 7$.
9. (VI.2014) Wykaż, że dla dowolnych liczb rzeczywistych a i b prawdziwa jest nierówność $\left(\frac{a+b}{2}\right)^2 \leq \frac{a^2+b^2}{2}$.
10. (VIII.2014) Wykaż, że suma sześciątów trzech kolejnych liczb naturalnych parzystych jest podzielna przez 24.
11. (V.2015) Wykaż, że dla dowolnych liczb rzeczywistych x i y prawdziwa jest nierówność $4x^2 - 8xy + 5y^2 \geq 0$.
12. (VIII.2015) Wykaż, że dla dowolnych nieujemnych liczb rzeczywistych x i y prawdziwa jest nierówność $x^3 + y^3 \geq x^2y + xy^2$.
13. (V.2016) Ciąg (a_n) jest określony wzorem $a_n = 2n^2 + 2n$ dla $n \geq 1$. Wykaż, że suma każdego dwóch kolejnych wyrazów tego ciągu jest kwadratem liczby naturalnej.
14. (VIII.2016) Wykaż, że jeśli liczby rzeczywiste a, b, c spełniają warunek $abc = 1$, to $a^{-1} + b^{-1} + c^{-1} = ab + bc + ca$.

2. Planimetria – zadania na dowodzenie

1. (V.2011) Dany jest czworokąt $ABCD$, w którym $AB \parallel CD$. Na boku BC wybrano taki punkt E , że $|EC| = |CD|$ i $|EB| = |BA|$. Wykaż, że kąt AED jest prosty.
2. (VI.2011) Dany jest trójkąt równoboczny ABC . M jest punktem na odcinku AC . Punkt N leży na przedłużeniu odcinka BC poza punkt C i $|AM| = |CN|$. Wykaż, że $|BM| = |MN|$.
3. (V.2012) W trójkącie ABC poprowadzono dwusieczne kątów A i B . Dwusieczne te przecinają się w punkcie P . Uzasadnij, że kąt APB jest rozwarty.
4. (VIII.2012) Dany jest równoległobok $ABCD$. Na przedłużeniu przekątnej AC (poza punkt C) wybrano punkt E tak, że $|CE| = \frac{1}{2}|AC|$. Uzasadnij, że pole równoległoboku $ABCD$ jest cztery razy większe od pola trójkąta DCE .
5. (V.2014) Środek S okręgu opisanego na trójkącie równoramiennym ABC o ramionach AC i BC leży wewnątrz tego trójkąta. Wykaż, że miara kąta wypukłego ASB jest cztery razy większa od miary kąta wypukłego SBC .
6. (VI.2014) W trójkącie ABC spodek D wysokości CD leży pomiędzy A i B , E jest środkiem odcinka BC , ponadto $|CD| = |DE|$. Wykaż, że trójkąt CDE jest równoboczny.
7. (V.2015) Dany jest kwadrat $ABCD$. Przekątne AC i BD przecinają się w punkcie E . Punkty K i M są środkami odcinków – odpowiednio – AE i EC . Punkty L i N leżą na przekątnej BD tak, że $|BL| = \frac{1}{3}|BE|$, $|DN| = \frac{1}{3}|DE|$. Wykaż, że stosunek pola czworokąta $KLMN$ do pola kwadratu $ABCD$ jest równy 1:3.
8. (V.2015) Punkty M i L leżą na okręgu o środku O . Na stycznej do tego okręgu w punkcie L wybrano taki punkt K , że środek okręgu leży na odcinku KM . Kąt LKM ma miarę 28° . Wykaż, że miara kąta KML jest równa 31° .
9. (VI.2016) Dany jest trapez prostokątny $ABCD$ o podstawach AB i CD oraz wysokości AD . Dwusieczna kąta ABC przecina ramię AD w punkcie E oraz dwusieczną kąta BCD w punkcie F . Wykaż, że w czworokącie $CDEF$ sumy miar przeciwległych kątów są sobie równe.
10. (V.2017) Dane są dwa okręgi o środkach w punktach P i R , styczne zewnętrznie w punkcie C . Prosta AB jest styczna do obu okręgów odpowiednio w punktach A i B oraz $|\sphericalangle APC| = \alpha$, $|\sphericalangle ABC| = \beta$. Wykaż, że $\alpha = 180^\circ - 2\beta$.
11. (V.2018) Dwa okręgi są styczne zewnętrznie i każdy z nich jest styczny do obu ramion danego kąta prostego. Promień większego okręgu jest równy 2. Uzasadnij, że promień drugiego okręgu jest mniejszy od $\sqrt{2} - 1$.

3. Ciągi

1. (V.2012, 4 pkt) Ciąg $(9, x, 19)$ jest arytmetyczny, a ciąg $(x, 42, y, z)$ jest geometryczny. Oblicz x, y, z .
2. (V.2015, 5 pkt) W nieskończonym ciągu arytmetycznym (a_n) , określonym dla $n \geq 1$, suma jedenastu początkowych wyrazów tego ciągu jest równa 187. Średnia arytmetyczna pierwszego, trzeciego i dziewiątego wyrazu tego ciągu jest równa 12. Wyrazy a_1, a_3, a_k tworzą w podanej kolejności nowy ciąg – trzywyrazowy ciąg geometryczny. Oblicz k .
3. (VI.2015, 4 pkt) Dany jest nieskończony ciąg arytmetyczny (a_n) , określony dla $n \geq 1$, taki że $a_5 = 18$. Wyrazy a_1, a_3, a_{13} tego ciągu są odpowiednio pierwszym, drugim i trzecim wyrazem pewnego ciągu geometrycznego. Wyznacz wzór na n – ty wyraz ciągu (a_n) .
4. (VIII.2015, 4 pkt) Dany jest ciąg arytmetyczny (a_n) o różnicy $r \neq 0$ i pierwszym wyrazie $a_1 = 2$. Pierwszy, drugi i czwarty wyraz tego ciągu są odpowiednio pierwszym, drugim i trzecim wyrazem ciągu geometrycznego. Oblicz iloraz tego ciągu geometrycznego.
5. (VI.2016, 5 pkt) Dany jest ciąg arytmetyczny (a_n) , określony dla każdej liczby naturalnej $n \geq 1$, w którym $a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = 2016$ oraz $a_5 + a_6 + a_7 + \dots + a_{12} = 2016$. Oblicz pierwszy wyraz, różnicę oraz najmniejszy dodatni wyraz ciągu (a_n) .
6. (VIII.2016, 4 pkt) Ciąg arytmetyczny (a_n) określony jest wzorem $a_n = 2016 - 3n$ dla $n \geq 1$. Oblicz sumę wszystkich dodatnich wyrazów tego ciągu.
7. (VI.2018, 4 pkt) W ciągu arytmetycznym (a_n) , określonym dla liczb naturalnych $n \geq 1$, wyraz szósty jest liczbą dwa razy większą od wyrazu piątego, a suma dziesięciu początkowych wyrazów tego ciągu jest równa $S_{10} = \frac{15}{4}$. Oblicz wyraz pierwszy oraz różnicę tego ciągu.
8. (V.2019, 4 pkt) Ciąg arytmetyczny (a_n) jest określony dla każdej liczby naturalnej $n \geq 1$. Różnicą tego ciągu jest liczba $r = -4$, a średnia arytmetyczna początkowych sześciu wyrazów tego ciągu jest równa 16.
  - a) Oblicz pierwszy wyraz tego ciągu.
  - b) Wyznacz liczbę k , dla której $a_k = -78$.
9. (VIII.2019, 4 pkt) W ciągu arytmetycznym $(a_1, a_2, \dots, a_{39}, a_{40})$ suma wyrazów tego ciągu o numerach parzystych jest równa 1340, a suma wyrazów ciągu o numerach nieparzystych jest równa 1400. Wyznacz ostatni wyraz tego ciągu.
10. (VI.2020, 4 pkt) Wszystkie wyrazy ciągu geometrycznego (a_n) , określonego dla każdej liczby naturalnej $n \geq 1$, są dodatnie. Wyrazy tego ciągu spełniają warunek $6a_1 - 5a_2 + a_3 = 0$. Oblicz iloraz q tego ciągu należącego do przedziału $(2\sqrt{2}, 3\sqrt{2})$.

4. Kombinatoryka i rachunek prawdopodobieństwa

- (VIII.2011, 4 pkt) Ile jest wszystkich liczb pięciocyfrowych, spełniających jednocześnie następujące cztery warunki:
  - cyfry setek, dziesiątek i jedności są parzyste,
  - cyfra setek jest większa od cyfry dziesiątek,
  - cyfra dziesiątek jest większa od cyfry jedności,
  - w zapisie tej liczby nie występuje cyfra 9.
- (VI.2012, 4 pkt) Oblicz, ile jest liczb naturalnych pięciocyfrowych, w zapisie których nie występuje 0, jest dokładnie jedna cyfra 7 i dokładnie jedna cyfra parzysta.
- (V.2010, 4 pkt) Doświadczenie losowe polega na dwukrotnym rzucie symetryczną sześcienną kostką do gry. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że w pierwszym rzucie otrzymamy parzystą liczbę oczek i iloczyn liczb oczek w obu rzutach będzie podzielny przez 12. Wynik przedstaw w postaci ułamka nieskracalnego.
- (V.2016, 4 pkt) Ze zbioru wszystkich liczb naturalnych dwucyfrowych losujemy kolejno bez zwracania dwie liczby. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że suma wylosowanych liczb będzie równa 30. Wynik przedstaw w postaci ułamka nieskracalnego.
- (V.2018, 4 pkt) Dane są dwa zbiory: $A = \{100, 200, 300, 400, 500, 600, 600, 700\}$ i $B = \{10, 11, 12, 13, 14, 15, 16\}$.
Z każdego z nich losujemy jedną liczbę. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że suma wylosowanych liczb podzielna przez 3. Oblicz prawdopodobieństwo zapisz w postaci ułamka zwykłego nieskracalnego.
- (VI.2018, 2 pkt) Rzucamy cztery razy symetryczną monetą. Po przeprowadzonym doświadczeniu zapisujemy liczbę uzyskanych orłów (od 0 do 4) i liczbę uzyskanych reszek (również od 0 do 4). Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że w tych czterech rzutach liczba uzyskanych orłów będzie większa niż liczba uzyskanych reszek.
- (VIII.2018, 4 pkt) Ze zbioru $A = \{-3, -2, -1, 1, 2, 3\}$ losujemy jedną liczbę a , natomiast ze zbioru $B = \{-1, 0, 1, 2\}$ losujemy liczbę b . Te liczby są – odpowiednio – współczynnikiem kierunkowym i wyrazem wolnym funkcji liniowej $f(x) = ax + b$. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że otrzymana funkcja f jest rosnąca i ma dodatnie miejsce zerowe.
- (VIII.2019, 2 pkt) Ze zbioru liczb naturalnych dwucyfrowych losujemy jedną liczbę. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że wylosowana liczba ma w zapisie dziesiętnym nieparzystą cyfrę dziesiątek i parzystą cyfrę jedności.
- (VI.2020, 2 pkt) Rzucamy dwa razy symetryczną sześcienną kostką do gry, która na każdej ściance ma inną liczbę oczek – od jednego do sześciu oczek. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia polegającego na tym, że co najmniej jeden raz wypadnie ścianka z pięcioma oczkami.

5. Trygonometria

1. Kąt α jest ostry i $\operatorname{tg} \alpha = \frac{5}{12}$. Oblicz $\cos \alpha$.
2. Kąt α jest ostry i $\frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} + \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha} = 2$. Oblicz wartość wyrażenia $\sin \alpha \cdot \cos \alpha$.
3. Kąt α jest ostry i $\sin \alpha = \frac{1}{4}$. Oblicz $3 + \operatorname{tg}^2 \alpha$.
4. Uzasadnij, że jeśli α jest kątem ostrym, to $\sin^4 \alpha + \cos^2 \alpha = \sin^2 \alpha + \cos^4 \alpha$.
5. Kąt α jest ostry i $\frac{4}{\sin^2 \alpha} + \frac{4}{\cos^2 \alpha} = 25$. Oblicz wartość wyrażenia $\sin \alpha \cdot \cos \alpha$.
6. Kąt α jest ostry i $(\sin \alpha + \cos \alpha)^2 = \frac{3}{2}$. Oblicz wartość wyrażenia $\sin \alpha \cdot \cos \alpha$.
7. Kąt α jest ostry i $\operatorname{tg} \alpha + \frac{1}{\operatorname{tg} \alpha} = \frac{7}{2}$. Oblicz wartość wyrażenia $\sin \alpha \cdot \cos \alpha$.
8. Kąt α jest ostry i $\sin \alpha + \cos \alpha = \sqrt{2}$. Oblicz wartość wyrażenia $\operatorname{tg} \alpha + \frac{1}{\operatorname{tg} \alpha}$.
9. Kąt α jest ostry i spełniona jest równość $\sin \alpha + \cos \alpha = \frac{\sqrt{7}}{2}$. Oblicz wartość wyrażenia $(\sin \alpha - \cos \alpha)^2$.
10. Kąt α jest ostry i $\frac{2 \sin \alpha + 3 \cos \alpha}{\cos \alpha} = 4$. Oblicz $\operatorname{tg} \alpha$.

6. Geometria analityczna

1. Dane są punkty $A = (-43, -12)$ i $B = (50, 19)$. Prosta AB przecina oś OX w punkcie P . Oblicz współrzędne punktu P .
2. Punkty $A = (2, 11)$, $B = (8, 23)$, $C = (6, 14)$ są wierzchołkami trójkąta. Wysokość trójkąta poprowadzona z wierzchołka C przecina prostą AB w punkcie D . Oblicz współrzędne punktu D .
3. Dany jest trójkąt równoramienny ABC , w którym $|AC| = |BC|$ oraz $A = (2, 1)$, $C = (1, 9)$. Podstawa AB tego trójkąta jest zawarta w prostej $y = \frac{1}{2}x$. Oblicz współrzędne wierzchołka B .
4. Punkty $A = (-1, -5)$, $B = (3, -1)$, $C = (2, 4)$ są kolejnymi wierzchołkami równoległoboku $ABCD$. Oblicz pole tego równoległoboku.
5. Wyznacz równanie osi symetrii trójkąta o wierzchołkach $A = (-2, 2)$, $B = (6, -2)$, $C = (10, 6)$.
6. Punkty $A = (4, 3)$ i $B = (10, 5)$ są wierzchołkami trójkąta ABC . Wierzchołek C leży na prostej o równaniu $y = 2x + 3$. Oblicz współrzędne punktu C , dla którego kąt ABC jest prosty.
7. Dany jest punkt $A = (-18, 10)$. Prosta o równaniu $y = 3x$ jest symetralną odcinka AB . Wyznacz współrzędne punktu B .
8. Punkty $A = (3, 3)$ i $B = (9, 1)$ są wierzchołkami trójkąta ABC , a punkt $M = (1, 6)$ jest środkiem boku AC . Oblicz współrzędne punktu przecięcia prostej AB z wysokością tego trójkąta poprowadzoną z wierzchołka C .
9. Dany jest kwadrat $ABCD$, w którym $A = \left(5, -\frac{5}{3}\right)$. Przekątna BD tego kwadratu jest zawarta w prostej o równaniu $y = \frac{4}{3}x$. Oblicz współrzędne punktu przecięcia przekątnych AC i BD oraz pole kwadratu $ABCD$.
10. Punkty $A = (-20, 12)$ i $B = (7, 3)$ są wierzchołkami trójkąta równoramiennego ABC , w którym $|AC| = |BC|$. Wierzchołek C leży na osi OY układu współrzędnych. Oblicz współrzędne punktu C oraz obwód tego trójkąta.

7. Funkcja kwadratowa

- (0-2) Wykresem funkcji kwadratowej $f(x) = 2x^2 + bx + c$ jest parabola, której wierzchołkiem jest punkt $W = (4, 0)$. Oblicz wartości współczynników b i c .
- (0-2) Oblicz najmniejszą i największą wartość funkcji kwadratowej $f(x) = x^2 - 6x + 3$ w przedziale $\langle 0, 4 \rangle$.
- (0-2) Funkcja kwadratowa f dla $x = -3$ przyjmuje wartość największą równą 4. Do wykresu funkcji f należy punkt $A = (-1, 3)$. Zapisz wzór funkcji kwadratowej f .
- (0-5) Funkcja kwadratowa f jest określona wzorem $f(x) = ax^2 + bx + c$. Zbiorem rozwiązań nierówności $f(x) > 0$ jest przedział $(0, 12)$. Największa wartość funkcji f jest równa 9. Oblicz współczynniki a, b, c funkcji f .
- (0-2) Funkcja kwadratowa f jest określona wzorem $f(x) = x^2 + 11x$. Oblicz najmniejszą wartość funkcji f w przedziale $\langle -6, 6 \rangle$.
- (0-4) Funkcja kwadratowa f jest określona dla wszystkich liczb rzeczywistych x wzorem $f(x) = ax^2 + bx + c$. Największa wartość funkcji f jest równa 6 oraz $f(-6) = f\left(-\frac{3}{2}\right) = 0$. Oblicz wartość współczynnika a .
- (0-4) Funkcja kwadratowa $f(x) = ax^2 + bx + c$ ma dwa miejsca zerowe $x_1 = -2$ i $x_2 = 6$. Wykres funkcji f przechodzi przez punkt $A = (1, -5)$. Oblicz najmniejszą wartość funkcji f .
- (0-2) Wykresem funkcji kwadratowej $f(x) = x^2 + bx + c$ jest parabola, na której leży punkt $A = (0, -5)$. Oś symetrii tej paraboli jest prosta o równaniu $x = 7$. Oblicz wartości współczynników b i c .
- (0-2) Funkcja kwadratowa $f(x) = x^2 + bx + c$ nie ma miejsc zerowych. Wykaż, że $1 + c > b$.

8. Planimetria

- (0-2) W trapezie prostokątnym krótsza przekątna dzieli go na trójkąt prostokątny i trójkąt równoboczny. Dłuższa podstawa trapezu jest równa 6. Oblicz obwód tego trapezu.
- (0-2) Podstawy trapezu prostokątnego mają długości 6 i 10 oraz tangens jego kąta ostrego jest równy 3. Oblicz pole tego trapezu.
- (0-2) W trójkącie równoramiennym ABC dane są $|AC| = |BC| = 6$ i $|\sphericalangle ABC| = 30^\circ$. Oblicz wysokość AD trójkąta opuszczoną z wierzchołka A na bok BC .
- (0-4) Punkt S jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie ostrokątnym ABC . Kąt ACS jest trzy razy większy od kąta BAS , a kąt CBS jest dwa razy większy od kąta BAS . Oblicz kąty trójkąta ABC .
- (0-5) Dane są dwie prostokątne działki. Działka pierwsza ma powierzchnię równą 6000 m^2 . Działka druga ma wymiary większe od wymiarów pierwszej działki o 10 m i 15 m oraz powierzchnię większą o 2250 m^2 . Oblicz wymiary pierwszej działki.
- (0-4) Dany jest romb o boku długości 35. Długości przekątnych tego rombu różnią się o 14. Oblicz pole tego rombu.
- (0-4) Jeden z kątów trójkąta jest trzy razy większy od mniejszego z dwóch pozostałych kątów, które różnią się o 50° . Oblicz kąty tego trójkąta.
- (0-4) Ramię trapezu równoramiennego $ABCD$ ma długość $\sqrt{26}$. Przekątne w tym trapezie są prostopadłe, a punkt ich przecięcia dzieli je w stosunku 2:3. Oblicz pole tego trapezu.
- (0-4) W trójkącie prostokątnym ABC przyprostokątna AC ma długość 5, a promień okręgu wpisanego w ten trójkąt jest równy 2. Oblicz pole trójkąta ABC .
- (0-4) Dany jest trójkąt rozwartokątny ABC , w którym $\sphericalangle ACB$ ma miarę 120° . Ponadto $|BC| = 10$, $|AB| = 10\sqrt{7}$. Oblicz długość trzeciego boku trójkąta ABC .
- (0-2) W trapezie prostokątnym $ABCD$ ($\sphericalangle DAB = 90^\circ$) dłuższa podstawa AB ma długość 8. Przekątna AC tego trapezu ma długość 4 i tworzy z krótszą podstawą CD kąt o mierze 30° . Oblicz długość przekątnej BD .
- (0-4) Środek okręgu leży w odległości 10 cm od cięciwy tego okręgu. Długość tej cięciwy jest o 22 cm większa od promienia tego okręgu. Oblicz promień tego okręgu.

9. Stereometria

1. (0-5) Objętość ostrosłupa prawidłowego trójkątnego jest równa $24\sqrt{3}$. Długość krawędzi podstawy ostrosłupa jest równa 6. Oblicz pole powierzchni całkowitej tego ostrosłupa.
2. (0-4) Pole powierzchni całkowitej prostopadłościanu jest równe 198. Stosunki długości krawędzi prostopadłościanu wychodzących z tego samego wierzchołka to 1:2:3. Oblicz długość przekątnej tego prostopadłościanu.
3. (0-4) Pole podstawy ostrosłupa prawidłowego czworokątnego jest równe 100 cm^2 , a jego pole powierzchni bocznej jest równe 260 cm^2 . Oblicz objętość tego ostrosłupa.
4. (0-4) Podstawą ostrosłupa $ABCDW$ jest prostokąt $ABCD$. Krawędź boczna DW jest wysokością tego ostrosłupa. Krawędzie boczne AW , BW , CW mają odpowiednio długości 6, 9 i 7. Oblicz objętość tego ostrosłupa.
5. (0-4) Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny $ABCDEF$ o podstawach ABC i DEF i krawędziach bocznych AD i BE CF . Oblicz pole trójkąta ABF wiedząc, że $|AB| = 10$ i $|CF| = 11$.
6. (0-5) Podstawą ostrosłupa prawidłowego trójkątnego $ABCS$ jest trójkąt równoboczny ABC . Wysokość OS tego ostrosłupa jest równa wysokości jego podstawy. Objętość ostrosłupa jest równa 27. Oblicz pole powierzchni bocznej ostrosłupa $ABCS$ oraz cosinus kąta, jaki tworzą wysokość ściany bocznej i płaszczyzna podstawy ostrosłupa.
7. (0-4) Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny. Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe $45\sqrt{3}$. Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.
8. (0-5) Dany jest ostrosłup prawidłowy czworokątny, którego krawędź boczna ma długość 6. Ściana boczna tego ostrosłupa jest nachylona do płaszczyzny podstawy pod kątem, którego tangens jest równy $\sqrt{7}$. Oblicz objętość tego ostrosłupa.
9. (0-5) Podstawą graniastosłupa prostego $ABCDEF$ jest trójkąt prostokątny ABC , w którym kąt ACB jest prosty. Stosunek długości przyprostokątnej AC tego trójkąta do długości przyprostokątnej BC jest równy 4:3. Punkt S jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie ABC , a długość odcinka SC jest równa 5. Pole ściany bocznej $BEFC$ graniastosłupa jest równe 48. Oblicz objętość tego graniastosłupa.
10. (0-4) Wysokość prostopadłościanu $ABCDEFGH$ jest równa 1, a długość przekątnej BH jest równa sumie długości krawędzi AB i BC . Oblicz objętość tego prostopadłościanu.

10. Optymalizacja

1. (0-3) Materiały CKE, X.22

Firma handlowa ustaliła, że liczba sprzedanych przez nią egzemplarzy gry komputerowej w ciągu każdego tygodnia zależy od jej ceny. Liczbę sprzedanych egzemplarzy opisuje funkcja $f(x) = 2400 - 15x$, gdzie x oznacza cenę jednostkową gry.

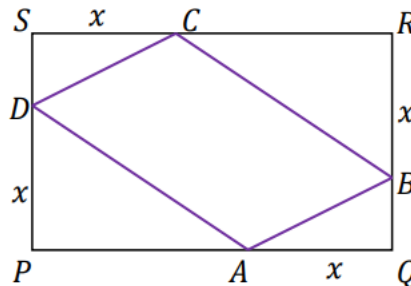
Jaka powinna być cena jednostkowa, aby tygodniowy przychód P ze sprzedaży gry był największy? Oblicz ten największy przychód.

Zapisz obliczenia.

Wskazówka: przyjmij, że przychód jest iloczynem liczby sprzedanych gier oraz ceny jednostkowej tej gry.

2. (0-4) Materiały CKE, X.22

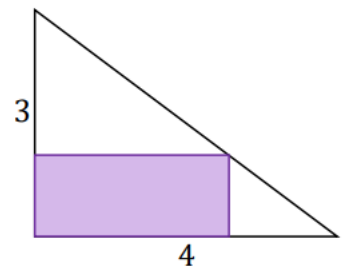
Dany jest prostokąt $PQRS$ o bokach długości $|PQ| = |SR| = 10$ oraz $|PS| = |QR| = 6$. Na bokach PQ , QR , RS , SP obrano odpowiednio punkty A , B , C , D takie, że $|AQ| = |BR| = |CS| = |DP| = x$ oraz $x \geq 3$ (zobacz rysunek).

Wyznacz długość odcinka x , dla którego pole czworokąta $ABCD$ jest najmniejsze. Wyznacz to pole. Zapisz obliczenia.

3. (0-4) Materiały CKE, X.22

Dany jest trójkąt prostokątny o przyprostokątnych 3 i 4. Wpisano w niego prostokąt w taki sposób, że dwa z jego boków zawierają się w przyprostokątnych trójkąta, a jeden wierzchołek leży na przeciwprostokątnej (zobacz rysunek).

Jakie wymiary powinien mieć prostokąt, aby jego pole było największe? Oblicz to największe pole. Zapisz obliczenia.

4. (0-4) CKE IX.22

Rodzinna firma stolarska produkuje małe wiatraki ogrodowe. Na podstawie analizy rzeczywistych wpływów i wydatków stwierdzono, że:

- przychód P (w złotych) z tygodniowej sprzedaży x wiatraków można opisać funkcją $P(x) = 251x$
- koszt K (w złotych) produkcji x wiatraków w ciągu jednego tygodnia można określić funkcją $K(x) = x^2 + 21x + 170$.

Tygodniowo w zakładzie można wyprodukować co najwyżej 150 wiatraków.

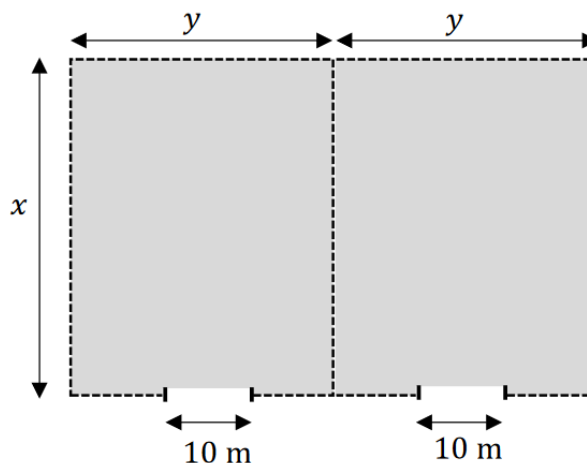
Oblicz, ile tygodniowo wiatraków należy sprzedać, aby zysk zakładu w ciągu jednego tygodnia był największy. Oblicz ten największy zysk.

Zapisz obliczenia.

Wskazówka: przyjmij, że zysk jest różnicą przychodu i kosztów.

5. (0-4) Informator CKE

Powierzchnia magazynowa będzie się składała z dwóch identycznych prostokątnych działek połączonych wspólnym bokiem. Całość ma być ogrodzona płotem, przy czym obie działki będzie rozdzielał wspólny płot. W ogrodzeniu będą zamontowane dwie bramy wjazdowe, każda o szerokości 10 m (zobacz rysunek poniżej). Łączna długość płotu ogradzającego oraz rozdzielającego obie działki wyniesie 580 metrów, przy czym szerokości obu bram wjazdowych nie wliczają się w długość płotu.

Oblicz wymiary x i y każdej z dwóch prostokątnych działek, tak aby całkowite pole powierzchni magazynowej było największe.

6. (0-4)CKE, arkusz pokazowy iii.22

Rozważamy wszystkie równoległoboki o obwodzie równym 200 i kącie ostrym o mierze 30° .

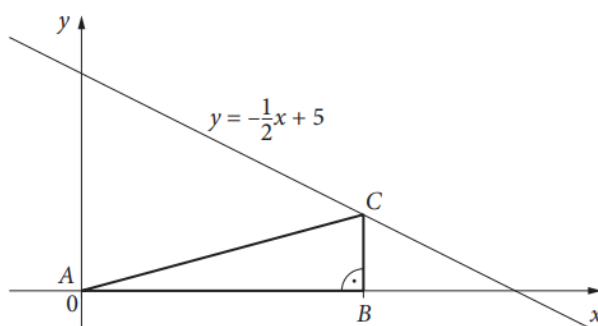
Podaj wzór i dziedzinę funkcji opisującej zależność pola takiego równoległoboku od długości x boku równoległoboku.

Oblicz wymiary tego z rozważanych równoległoboków, który ma największe pole, i oblicz to największe pole.

Zapisz obliczenia.

7. NE, I.23, zadanie 28

Rozważamy wszystkie trójkąty prostokątne ABC o przeciwprostokątnej AC , w których $A = (0,0)$, $B = (m,0)$, a wierzchołek C leży na prostej o równaniu $y = -\frac{1}{2}x + 5$ i obie jego współrzędne są liczbami dodatnimi. Na rysunku przedstawiono jeden z takich trójkątów.

Zadanie 28.1. (0–3)

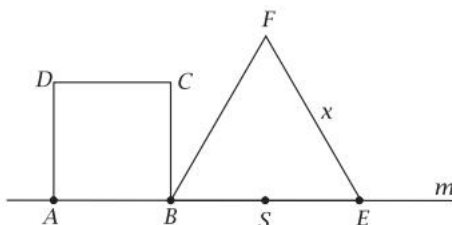
Wyznacz długość przeciwprostokątnej AC trójkąta – spośród rozważanych – w którym długość przyprostokątnej BC jest równa 2.

Zadanie 28.2. (0–4)

Podaj wzór i dziedzinę funkcji opisującej zależność pola trójkąta ABC od m . Oblicz współrzędne wierzchołka C tego spośród rozważanych trójkątów, który ma największe pole.

8. (0-4)

Dane są kwadrat $ABCD$ i trójkąt równoboczny BEF , którego bok ma długość x . Punkty A , B i E leżą na prostej m . Punkt S jest środkiem odcinka BE oraz długość odcinka AS jest równa 2 (zobacz rysunek).

Wyznacz taką wartość x , dla której suma pól kwadratu $ABCD$ i trójkąta BEF jest najmniejsza. Dla wyznaczonej wartości x oblicz długość łamanej $ADCBFE$. Zapisz obliczenia.

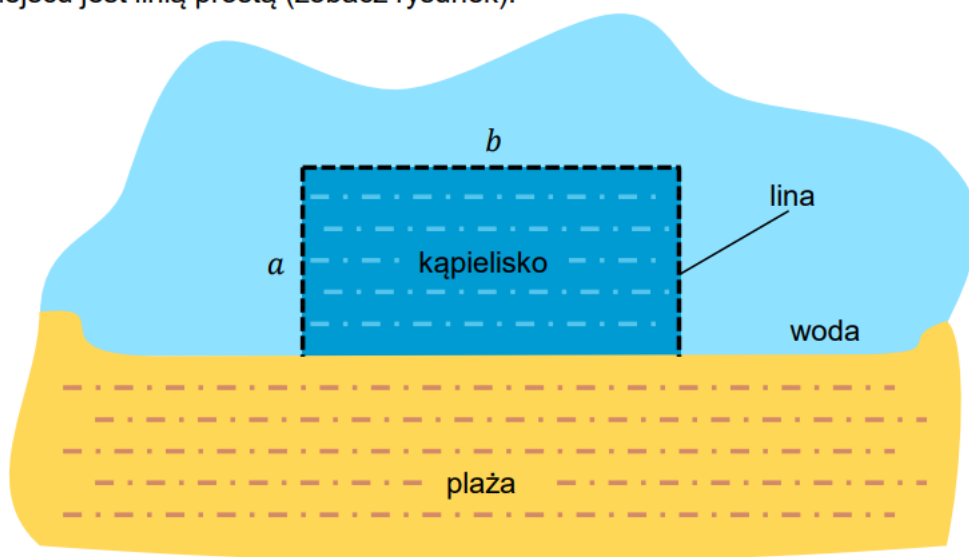
9. (0-4)

Zgodnie z założeniem architekta okno na poddaszu ma mieć kształt trapezu równoramiennego, który nie jest równoległobokiem. Dłuższa podstawa trapezu ma mieć długość 12 dm, a suma długości krótszej podstawy i wysokości tego trapezu ma być równa 18 dm.

Oblicz, jaką długość powinna mieć krótsza podstawa tego trapezu, tak aby pole powierzchni okna było największe. Oblicz to pole. Zapisz obliczenia.

10. (0-4)

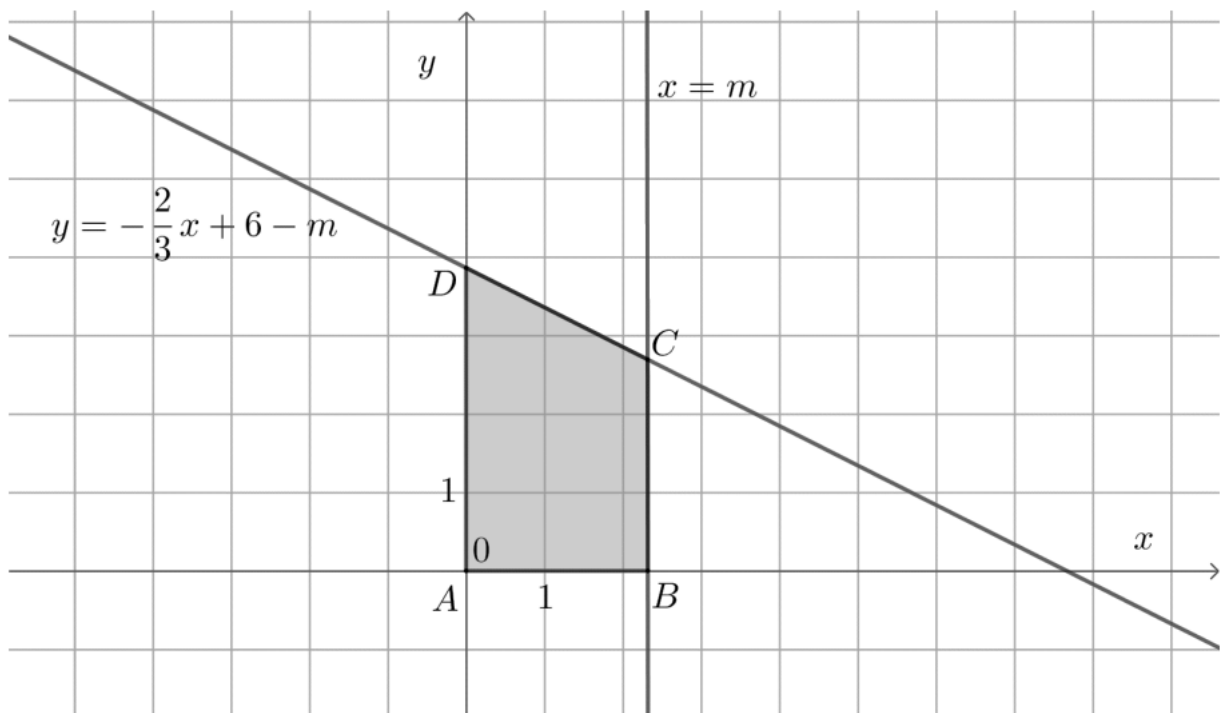
Do wyznaczenia trzech boków pewnego kąpieliska w kształcie prostokąta należy użyć liny o długości 200 m. Czwarty bok tego kąpieliska będzie pokrywał się z brzegiem plaży, który w tym miejscu jest linią prostą (zobacz rysunek).

Oblicz wymiary a i b kąpieliska tak, aby jego powierzchnia była największa.

10. (0-4)

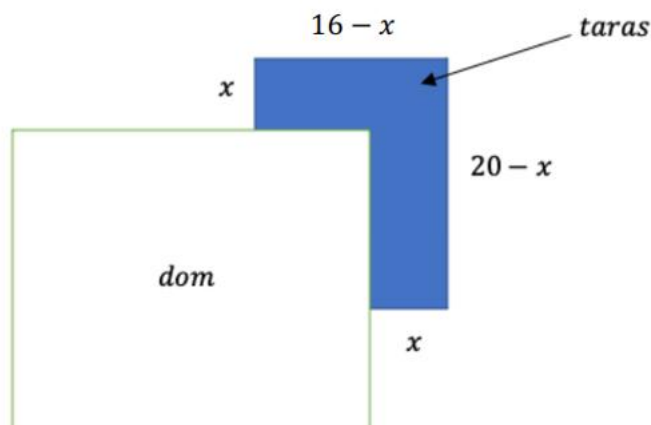
W kartezjańskim układzie współrzędnych, proste o równaniach $y = -\frac{2}{3}x + 6 - m$ oraz $x = m$, gdzie $m > 0$ przecinają się w punkcie C i wraz z osiami układu współrzędnych wyznaczają trapez $ABCD$ (patrz rysunek).

Dla jakiej wartości m trapez $ABCD$ ma największe pole? Zapisz obliczenia.

11. (0-4)

Właściciel domu chce wybudować taras wokół prawego rogu domu, w sposób przedstawiony na poniższym rysunku (wymiary wyrażone są w metrach), na którym położy kostkę brukową.

- Napisz wzór funkcji opisującej pole powierzchni tarasu w zależności od x oraz wyznacz dziedzinę funkcji.
- Wyznacz x , dla którego taras będzie miał powierzchnię największą. Oblicz, ile metrów kwadratowych kostki właściciel musi kupić, aby położyć ją na wybudowanym tarasie.